

بخش دوم: سوالات تالیفی دانش علوم بانکی – ویژه آزمون استخدامی بانکها
(۴۳۷ تست تشریحی)

سوال ۱: در جوامع نخستین و قبل از اختراع پول، کدام یک از موارد زیر به عنوان یکی از مشکلات اصلی مبادله پایاپای (تعویض کالا) محسوب می‌شد؟ (www.bzhik.ir)

(ب) غیر قابل تقسیم بودن برخی از کالاها ✓ ✓

(الف) عدم امکان حمل و نقل کالاها

(د) نبود تنوع در کالاهای تولید شده

(ج) ممنوعیت قانونی برای انجام معاملات

پاسخ صحیح: گزینه «ب» – یکی از مشکلات اساسی در مبادله پایاپای، عدم قابلیت تقسیم برخی کالاها بود. این مسئله مانع انجام معاملات کوچک می‌گردید، زیرا نمی‌توانستند یک کالای واحد (مانند یک گوسفند) را برای معامله با کالایی کم‌ارزش‌تر به بخش‌های کوچک‌تر تقسیم کنند.

سوال ۲: انتخاب اشیاء یا کالاهایی به عنوان واسطه در معاملات در دوران اولیه، به چه عواملی بستگی داشت؟ (www.bzhik.ir)

(ب) ارزش جهانی و پذیرش آن در تمامی جوامع

(الف) نوع و فراوانی آن شیء یا کالا در یک منطقه یا شهر مشخص ✓ ✓

(د) دوام و فسادناپذیری مطلق آن کالا

(ج) دستور حاکمان و دولت‌های مرکزی

پاسخ صحیح: گزینه «الف» – در دوران پیش از پول نظام‌مند، بشر کالاهایی را به عنوان واسطه انتخاب می‌کرد که این انتخاب بستگی به نوع و فراوانی آن کالا در همان منطقه داشت. به عنوان مثال، صدف در سواحل دریا و گوسفند یا گاو در نواحی کوهستانی به عنوان واسطه مبادلات به کار می‌رفت.

سوال ۳: تفاوت اصلی مفهوم "پول" در مکالمات روزمره با مفهوم اقتصادی آن چیست؟ (www.bzhik.ir)

(ب) در مکالمات روزمره، پول فقط شامل سپرده‌های بانکی است.

(الف) مفهوم روزمره پول محدودتر و معمولاً به معنی سکه و اسکناس است. ✓ ✓ ✓

(د) این دو مفهوم هیچ تفاوت اساسی با یکدیگر ندارند و مترادف هستند.

(ج) مفهوم اقتصادی پول فقط به سکه و طلا محدود می‌شود.

🔦 پاسخ صحیح: گزینه «الف» – گرچه در محاورات روزمره، واژه پول اغلب به معنی سکه و اسکناس رایج به کار می‌رود، اما مفهوم اقتصادی آن بسیار گسترده‌تر است. در علم اقتصاد، پول فقط به سکه و اسکناس محدود نمی‌شود و شامل سپرده‌های قابل برداشت با چک و سایر ابزارهای مشابه نیز می‌گردد که کارکرد یکسانی را انجام می‌دهند.

سوال ۴: کدام یک از وظایف پول، به نقش آن در امکان‌پذیر ساختن معاملات آتی و تسویه آن‌ها در آینده اشاره دارد؟ (www.bzhik.ir)

(ب) وسیله مبادله

(الف) واحد سنجش ارزش

(د) وسیله پرداخت‌های آتی ✓ ✓

(ج) ذخیره ارزش

🔦 پاسخ صحیح: گزینه «د» – یکی از وظایف مهم پول، ایفای نقش به عنوان وسیله پرداخت‌های آتی است. این وظیفه به این معناست که معاملات می‌توانند در زمان حال انجام شوند، اما تسویه و پرداخت بهای آن‌ها به آینده موکول گردد که این امر زیربنای بسیاری از قراردادهای تعهدات مالی است.

سوال ۵: دلیل اصلی جایگزینی فلزات قیمتی (طلا و نقره) با وسایل مبادلاتی قبلی چه بود؟ (www.bzhik.ir)

(ب) سهولت استخراج و تولید انبوه آن‌ها

(الف) کمیاب بودن مطلق آن‌ها در سراسر جهان

(د) زیبایی ظاهری و استفاده تزئینی از آن‌ها

(ج) محسّنات و وجوه تمایز آن‌ها مانند تراکم ارزش و فسادناپذیری ✓ ✓

🔦 پاسخ صحیح: گزینه «ج» – فلزات قیمتی مانند طلا و نقره به دلیل ویژگی‌های منحصر به فردی که داشتند، به عنوان پول مورد استفاده قرار گرفتند. مزایایی همچون تراکم ارزش فراوان در حجم محدود، سهولت حمل و نقل، فسادناپذیری و قابلیت تقسیم‌پذیری بدون آسیب به کیفیت، باعث برتری آن‌ها نسبت به کالاهای واسطه‌ای پیشین شد.

سوال ۶: ابداع اسکناس به شکل نوین و رواج آن برای تنزیل اسناد تجاری، اولین بار توسط چه کسی و در کدام بانک صورت گرفت؟ (www.bzhik.ir)

(ب) بانک‌های هلندی در قرون وسطی

(الف) پالمستروخ، موسس بانک سوئد ✓ ✓

(د) معابد روم باستان

(ج) بانک‌های انگلیسی در قرون وسطی

🔦 پاسخ صحیح: گزینه «الف» – در سال ۱۶۵۶ میلادی، پالمستروخ، که موسس بانک سوئد بود، اسکناس را ابداع کرد و آن را به ویژه برای تنزیل اسناد تجاری به وسیله بانکها رواج داد. این اسکناس در واقع تعهدنامه‌ای قابل تبدیل به فلزات قیمتی بود که توسط بانک منتشر می‌شد.

سوال ۷: " پول تحریری " یا " پول اعتباری " به چه مفهومی اطلاق می‌شود؟ (www.bzhik.ir)

ب) مجموع مانده حساب‌های مشتریان در بانکها و سایر موسسات سپرده‌پذیر. ✓ ✓

الف) اسکناسها و مسکوکاتی که در خزانه‌داری بانکها نگهداری می‌شود.

د) ارزهای دیجیتال که به صورت الکترونیکی مبادله می‌شوند.

ج) اسناد تجاری مدت‌دار مانند سفته و برات.

🔦 پاسخ صحیح: گزینه «ب» – پول تحریری که پول اعتباری نیز نامیده می‌شود، به مجموع مانده حساب‌های مشتریان در بانکها و موسسات مشابه اطلاق می‌گردد. این پول معمولاً به وسیله چک یا ابزارهای دیگر از حسابی به حساب دیگر قابل انتقال است و بخش مهمی از مبادلات اقتصادی را پوشش می‌دهد.

سوال ۸: " شبه پول " شامل کدام دسته از دارایی‌ها می‌شود و مهم‌ترین ویژگی آن چیست؟ (www.bzhik.ir)

ب) سکه و اسکناس؛ نقدینگی بسیار بالا

الف) سهام و اوراق مشارکت؛ ریسک‌پذیری بالا

د) سپرده‌های پس‌انداز و مدت‌دار؛ درجه نقدینگی پایین‌تر نسبت به پول ✓ ✓ ✓

ج) سپرده‌های دیداری (جاری)؛ قابلیت انتقال آبی

🔦 پاسخ صحیح: گزینه «د» – سپرده‌های پس‌انداز و مدت‌دار را " شبه پول " می‌نامند. این سپرده‌ها از درجه نقدینگی پایین‌تری نسبت به سپرده‌های دیداری یا اسکناس برخوردارند و به سادگی نمی‌توانند جایگزین پول نقد شوند.

سوال ۹: تأثیر اقتصادی " شبه پول " در کوتاه‌مدت چگونه توصیف شده است؟ (www.bzhik.ir)

ب) تورم‌زا، زیرا حجم اعتبارات بانکی را کاهش می‌دهد.

الف) ضد تورمی، زیرا دارندگان آن برای مدتی از هزینه کردن منصرف می‌شوند. ✓ ✓

د) غیرقابل پیش‌بینی، زیرا به سیاست‌های دولت وابسته است.

ج) خنثی، زیرا هیچ تأثیری بر قدرت خرید مردم ندارد.

💡 پاسخ صحیح: گزینه «الف» – یکی از مهم‌ترین خصوصیات شبه پول، ضد تورمی بودن آن در کوتاه‌مدت است. دلیل این امر آن است که دارندگان این نوع دارایی (سپرده‌های پس‌انداز و مدت‌دار) حداقل برای مدتی از هزینه و خرج کردن آن منصرف شده‌اند که این امر به کنترل تقاضا در اقتصاد کمک می‌کند.

سوال ۱۰: فرمول محاسبه "حجم پول در گردش" کدام است؟ (www.bzhik.ir)

(ب) سپرده‌های دیداری مردم نزد بانکها + شبه پول

(الف) اسکناس و مسکوک نزد مردم + شبه پول

(د) سپرده‌های دیداری مردم نزد بانکها + اسکناس و مسکوک نزد مردم ✓ ✓

(ج) اسکناس و مسکوک نزد بانکها + سپرده‌های دیداری

💡 پاسخ صحیح: گزینه «د» – حجم پول در گردش به عنوان یک متغیر کلان اقتصادی، از مجموع "سپرده‌های دیداری مردم نزد بانکها و موسسات اعتباری" به علاوه "اسکناس و مسکوک نزد مردم" به دست می‌آید.

سوال ۱۱: "نقدینگی بخش خصوصی" چگونه تعریف می‌شود؟ (www.bzhik.ir)

(ب) مجموع شبه پول و تولید ناخالص داخلی

(الف) مجموع حجم پول در گردش و میزان واردات کشور

(د) صرفاً معادل میزان اسکناس و مسکوک در دست مردم

(ج) معادل مجموع حجم پول در گردش و شبه پول ✓ ✓

💡 پاسخ صحیح: گزینه «ج» – نقدینگی بخش خصوصی معادل مجموع "حجم پول در گردش" و "شبه پول" است. این شاخص از مهم‌ترین عوامل مورد توجه مقامات پولی است، زیرا تغییرات آن بر سطح عمومی قیمت‌ها و ارزش پول تأثیر مستقیم دارد.

سوال ۱۲: مفهوم "سرعت گردش پول" چیست؟ (www.bzhik.ir)

(ب) تعداد دفعاتی که یک واحد پولی در یک مقطع زمانی مشخص برای معاملات جابجا می‌شود. ✓ ✓

(الف) مدت زمانی که طول می‌کشد تا یک واحد پولی از ارزش بیفتد.

(د) نسبت حجم پول به میزان تولید ناخالص داخلی کشور.

(ج) سرعتی که بانک مرکزی اسکناس جدید چاپ و منتشر می‌کند.